

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hétre . . . I ker. Egy hétre . . . I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A vasutas, mint közhivatalnok.

Legyen már vége a hajszának!

— Egy Tiszapárti ujság őszinte nyilatkozata a M. Á. V. veszedelméről. — Ajánljuk Hajdu vármegye bizottsági tagjainak. —

A sátoraljaujhelyi törvényszék közhivatalnoknak minősített egy vasuti váltóort és mint ilyent, mert sztrájkolt, értsük meg jól, tisztán mert sztrájkolt, hat havi börtönre, háromévi hivatalvesztésre, politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

Hajduvármegye f. hó 16-án tartandó közgyűlése elé pedig Hajduböszörmény város képviselőtestületének egy olyan átirata kerül, a melyben nösztökélik a vármegyei törvényhatósági bizottságot, hogy szavazzon közszózatot a kormányra „a vasutas sztrájk megtöréséért”, másrészt hogy kérjék fel a kormányt a vasutasok elleni legszigorubb büntető eljárás megindítására.

Mind a sátoraljaujhelyi ítélet, mind a hajduböszörményi átirat a vasutasok további oktan hajszájára törekszik; a melyet a Debreczeni Független Újság kezdettől nyíltan és határozottan visszautasított és végzetesnek bélyegzett és bár sokaknak visszatetszett ez a mi nyílt, igazságos és szilárd állásfoglalásunk, mi most is a tapintatos, békés orvoslást hangoztatjuk. Ma is elene mondunk azoknak, a kik a magyar kormányok és társadalom évtizedes mulasztásait most egyszerre megakarják torolni az elcsipett bünbakon: a vasutason. Ma is tiltakozunk az ellen, hogy az egész vasuti tisztis és altisztis kart „lázáddal” — hazaárulással — és hasonlókval vádolják és vérboszut esküdjenek a fejükre; mert ez az oktan törekvés végzetes következményekkel jár a magyarságra. A horvátok és Horvátországország részéről fenyeget olyan veszedelem, mely kell hogy kijózanítsa a boszutervek koholót; hisz a leplezelen Tisza István párti főújság, a *Magyar Szó*, amely annak idején a legélesebben támada a sztrájkoló-vasutasokat és mely kezdettől a kormányintézkedéseit pártolta, ma vészkiáltást hallat, hogy legyen vége a hajszának,

a mindenáron való boszuállásnak, mert ez a magyar nemzeti állameszmén boszulja meg magát.

A Tisza-párti ujságban ezek a nagyjelentőségű és a magyarság megszívlelésére méltó igazságok foglaltatnak.

A sátoraljaujhelyi ítélet és következményei.

A sátoraljaujhelyi törvényszék hat hónapi börtönre és három évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felfüggesztésére ítél el egy államvasuti váltóort, kizárólag azért, mert sztrájkolt. Még csak nem is izgatott, csak — sztrájkolt. Vagyis, amikor a magyar államvasutak vonalain az összes alkalmazottak megtagadták a szolgálatot, ő is megtagadta. És ezért kapott most hat havi börtönt, azzal az indokolással, hogy az államvasuti alkalmazottak — **közhivatalnokok.**

Nos, a sátoraljaujhelyi törvényszéknek a döntése a legsúlyosabb aggodalmakat kelti **mindenkiben, aki nemcsak a pillanatnyi tendenciákra van tekintettel.** S az a sajnos, hogy a vasutassztrájk alkalmából minden tényező, kivéve tán a budapesti királyi itélőtáblát, csak ezt a pillanatnyi érdeket nézte, nem gondolva állásfoglalásának esetleges nagy következményeire. Így tett a budapesti kir. büntetőtörvényszék vadtanácsa is, így tettek a politikusok: közhivatalnokoknak minősítették az államvasuti alkalmazottakat. **Ami jogi tévedés ebben van, azzal nem foglalkozunk, de annál komolyabban, annál erősebb szóval kell felhívniuk a figyelmet a dolog politikai következményeire.** Ugy áll ugyanis a kérdés, hogy a vasutasoknak közhivatalnokkává való minősítése a horvátországi vasutasok elvesztését jelenti a magyar állam számára. Ez az a veszedelem, amely a vasutasok mindenáron való büntető üldözéséből háramlik Magyarországra, s amelyre fel kell hívniuk a kormány figyelmét nemcsak a jog, hanem a helyes politika szempontjából is. Eddigélé ugyanis a vasuti alkalmazottat állandóan a magyar állam egy magánüzeme alkalmazottjának, tehát magánhivatalnoknak minősítették, eltekintve néhány kuriai döntvénytől, amelyekben a vasutas közhivatalnoknak van kimondva. De ezek a döntvények is csak bizonyos vonatkozásban (pl. a rendőri hatóság gyakorlásában) mondják közhivatalnoknak a vasutast, aki e speciális hatáskörön kívül eleddig mindig „nem közhivatalnoknak” volt minősítve. Ez alapon volt lehetséges, hogy az **Államvasutak hiva-**

talos nyelve a horvátországi vonalakon is a magyar volt.

Ha most már a vasutasok minősítését megváltoztatják, szükségképpen veszedelmes változásnak kell beállania a horvátországi MÁV. hivatalos nyelvében is.

Az 1868: XXX. t.-cz.-ben foglalt magyar horvát kiegyezés ugyanis kimondja, hogy Horvát Szlavonországban minden állami, vagyis magyar-horvát állami intézmény hivatalos nyelve horvát. Az idevonatkozó törvényszakaszok így szólnak:

56. §. Horvát-Szlavonországok egész területén, mind a törvényhozás, mind a közigazgatás és törvénykezés nyelve a horvát.

57. §. Horvát-Szlavonországok határai között a közös kormányzat közegeinek hivatalos nyelvül is a horvát nyelv állapittatik meg.

Boszú és hazaárulás.

Azon a fehér lapon, amelyet a kiegyezéskor elég könnyelműen a horvátok elé tartottunk, ime ez a rendelkezés áll a horvátok javára. Elégé sajnálatos bizonyítéka ez megfontolatlan nagylelkűségünknek, de hát ezen — legalább egyelőre — nem segíthetünk, s tűrnünk kell, mert saját szentesített törvényünk rendeli el, hogy pl. a magyar királyi posta Horvát-Szlavonországban horvát legyen. A magyar királyi posta ugyanis állami intézmény, s mint ilyenre, a horvát egyezmény idézett szakaszainak hatálya rá is kiterjed.

Postánk tehát Horvátországban horvát, mert — állami intézmény. **Vagyis, mert a postahivatalnok — közhivatalnok.** Ha már most a magyar államvasutakat is nem a magyar állam magánvállalatának, hanem állami intézménynek s az államvasuti alkalmazottat közhivatalnoknak minősítjük, akkor ezáltal a horvátokat egyenest felhívjuk arra, hogy az 1868. XXX. t. cz. 56. és 57. §-aira hivatkozva Horvát-Szlavonország területén a magyar államvasutak horvátosztatását követeljék. Ez pedig nemcsak a MÁV. ügyvitelében jelentene rendkívüli újabb nehézségeket, hanem a magyar nyelvnek a vasuti hálózatból történő kiküszöbölése által Magyarországnak valóságos politikai megszegyenítését jelentené.

Ilyen vétkes könnyelműségre ragadtat magunkat nem szabad. Egy tal lencseért, egy vagy akárhány vasutas megbüntetéséért a pusztá boszu gondolatáért horvátország

Nyári ruhák
 tisztítását és festését

kifogástalanul teljesít **KONC JÓZSEF** kelmeifestő és ruha tisztító Debreczen. Üzlet: Battyányi-u. 2., műhely: Vár-utca 3. (Zenede épület.)

**örökségünket eladni hasonló volna a hazá-
árulásához.**

Elég baj és szegény, hogy az 1868. XXX. t. cz. annyira kiforgatta a maga mi-
váltából Horvátországban a magyar állami
fenhatóságot: ne dobjuk legalább készakarva
oda a horvátoknak azt is, ami irott jog sze-
rint is a mienk. **A magyar államvasutak az
állam magánvállalata: ne tegyük meg tehát
erőnek erejével állami közintézményné s ez
által — Horvátország területén — horvát
intézményné. Ne engedjük, hogy kicsinyes
és rövidéletű boszúért ilyen nagy árt fizese-
n a magyar nemzeti állameszme.**
Legyen tehát vége a hajsza!

Hajsza a vasutasok ellen.

[Nincs kegyelem.]

Fent, az első helyen közöltük a Tisza-
párti újságnak, a „Magyar Szó“-nak helyes,
okos, a békét egyengető cikkét. A hatósá-
gok, a társadalom okulására közöltük azt a
cikket, a melyre hogy komolyabb szükség
volna, bizonyítják az ország minden részéből
érkező vész hírek. Mert nincsen kegyelem, a
Tisza kormány rendeletére folyik a hajsza a
vasutasok ellen. Nem hisszük, hogy a füg-
getlen polgárság (amely az üldözötteknek
hasonlóképpen ki lehet még téve!) helyeselné
ezeket? De ime olvassátok!

Az első elítélt vasutas.

Az első ítéletet a vasutasok fölött a
sátoraljai helyi törvényszék hozta. Kezünkben
van az ítélet teljes szövege: elsősrnyedünk
az olvasása közben. Egy váltóór, kizárólag
azért, mert sztrájkolt — egyebet semmit a
világon nem tett — hathónapi börtönre,
háromévi hivatalvesztésre és politikai jogai-
nak a felfüggesztésére ítélték. Megjegyzendő,
hogy a törvényszék közhivatalnoknak mino-
sította a váltóór. Az ítéletből közöljük a
következő részletet: Kovács Imre h.-hadházi
születésű, tiszaluczi lakos, 49 éves, ev. ref.
vall. hét gyermek atyja, ir, olvas, vagyonta-
lan államvasuti váltóór, vádlott bűnösnek
mondatik ki a Btkv. 480. §-ába ütköző és
481. §-a szerint büntetendő hivatali köteles-
ség megtagadásának a büntetében, amit
azzal követett el, hogy mint a Magyar Állam-
vasutak tiszaluczi állomásán alkalmazott
váltóór 1904. évi április hó 23-án a vasuti
forgalom szünetelése alatt hivatali kötelességé-

nek teljesítését több hivatalnok társával való
összebeszélésének következtében megtagadta.
Ezért a Btkv. 481. és 484. § ai alapján, de
a 91. §. alkalmazásával a jogerős ítélet fo-
ganatba vételével számítva (6) hat hónapi
börtönre, melyből azonban a Btkv. 94. pa-
ragrafusa alapján a 1904. évi április hó 23.
ragrafusa alapján a 1904. évi április hó 23.
tól, a mai napig tartó letartóztatása, illetve
vizsgálati fogsága által (8) nyolcz nap ki-
töltöttnek vétetik és ezen szabadságvesztés
büntetésének kiállása után (3) három
évi hivatalvesztésre és politikai jogai gya-
korlatának hasontartanu felfüggesztésére
ítéltetik és köteleztetik, hogy az eddig 326
korona 58 fillérben felmerült és s még fel-
merülő büntügyi költséget az 1890. évi
43. tezikk. 9. paragrafusában előirt végre-
hajtás útján a m. kir. államkincstárnak té-
ritse meg, mely büntügyi költség azonban az
idézett t. cz. 4. paragrafus alapján egyelőre
behajthatatlannak nyilvánítottatik. A megoko-
lás szerint az elítélt tevékenysége a vasu-
tak kezelésével, szorosán összefügg, mert a
vasutak a modern jogállamokban olyanok,
mint az emberi szervezetben az eleterek. A
vasutak ennél fogva nemcsak forgalmi esz-
közök, nem pusztán fuvarozásra szánt vál-
latok, hanem az állami közigazgatási ténye-
zők, amely tényezők fontos szerepet játsza-
nak az állami élet minden nyilvánulásánál.
Ez okból ruháztattak fel az állami vasutak-
nál alkalmazott hivatalnokokat is mindazok-
kal vagy legalább is hasonló jogokkal és
lettek alávétve mindazon kötelességeknek,
amely jogokkal a többi közigazgatási tiszt-
viselő is bír s amely kötelességeket ez utó-
biak is teljesíteni tartoznak. Ezért van az,
hogy az államvasuti tisztviselőkre bizott te-
endők nemcsak a közforgalom, hanem a
közbiztonság és részben a közrendészeti szol-
gálatot is magukban foglalják, azért része-
sütnék az állami vasuti alkalmazottak (hiva-
tálnokok és szolgák egyaránt) az ellenük el-
járások közben elkövetett büntető cselekmé-
nyekért mint hatósági közegek különleges
büntető jogi védelemben s ezért tekintenek
e nevezettek az állandó büntető bírói gya-
korlatban is mindig közhivatalnokoknak.
Minden szónál ékebben beszél a sa-
toraljai helyi törvényszék.

A nagyváradai vasutasok ügye.

A vasutasok sztrájkjának elnyomásakor
büntügyi vizsgálat indult meg a legtöbb ál-
lomás alkalmazottai s így a nagyváradai va-
sutasok ellen is. Sável Kalmán kir. főügyész
megjelent a vasuti állomáson és tudára

adta Buttyka Lajos állomásfőnöknek, hogy
az alkalmazottak ellen, kik nem állanak
szolgálatba, a törvény paragrafusai szerint
járnak el. A vizsgálatot a nagyváradai kir.
ügyészség felsőbb rendeletre megindította
azok ellen, kik a sztrájk kitörése estéjén,
éjszakáján és másnap reggel az első vona-
tok megállításában közreműködtek s illetve
azok a tisztviselők, a tiszttek, vonat és moz-
donyvezetők ellen, kik április 20-ra virradó
éjjel szolgálatot tartottak. Az első kihallga-
tas után tegnapra voltak másodizben idézve
a vasuti alkalmazottak, de kihallgatásukra
nem került a sor. Kihirdették előttük, hogy a
büntügyi eljárást megszüntették ellenük. Így
hát a Nagyváradon alkalmazott vasutasok-
nak nem lesz kellemetlenségök a nagy
sztrájk kitöréséért.

Áthelyezett tisztviselők.

Szegeden a hajsza a bíróság előtt,
mint fegyelmi uton folyik. Egyelőre hét
alkalmazottat helyeztek át. Az áthelye-
zetteknek rövid időn belül új állomás-
helyükre kell menniök. Különösen su-
lyosan érinti ez a családostisztviselőket.
A vasuti sztrájkból kifolyólag a szegedi
üzletvezetőség tisztikarából elhelyezet-
tek a következők:

Szenássy György ellenőr, a jobb-
parti üzletvezetőség területére;

Misley Béla mérnök, a debreczeni
üzletvezetőség területére;

Blaskovics Béla dr. fogalmazó, az
aradi vonalra;

Kelecsényi Hugó mérnök, a szom-
bathelyi üzletvezetőség területére;

Liebner Sándor s. mérnök, a mis-
kolczi üzletvezetőség területére.

Az alkalmazottak közül:

Kormos Rezső vizsgálati főkalauz
Beckerekre és

Milla József irodaszolga Eszékre.

Hir szerint, az áthelyezéseknek még
folytatások lesz.

Embervadászat.

De így van ez másutt is, hol felfüg-
gesztések, áthelyezések napirenden vannak.
A szolnoki fűtőháztól — mint onnan tudó-
sítanak bennünket — már is **három mérnö-
köt helyeztek át** különböző helyekre, aminek

Siralomház.

Siralomház az egész élet,
Halálra ítélt rab az ember;
Az örömnök egy harmatcsöppnyi,
A bánatunk: véghetlen tenger.

Nincs jobb dolgunk cseppel se nekünk
Mint rabnak a siralomházban
A hóhért várjuk éjjel-nappal
S didergünk egyre forró lázban.

Mindegyre halljuk, hogy faragják
Számunkra kinnt a bitófákat —
Mindegyre hordják el mellőlünk
Kivégezni a páriákat.

S mi összekulcsoljuk kezünket
S nem hogy sietnénk véget érni,
De nem restelljük porkolábunk
Halasztásért esengve kérni.

„Csak pár napot, csak pár hetet még,
Hogy éljünk örök remegéssel!”
Nem hogy azt kérnénk, hogy boruljon
Mielőbb ránk az örök éjjel.

Vértessy Gyula.

Apróságok Jókai életéből.

(Mór és Lőr.) Az öreg Tóth Lőrincz,
aki a negyvenes éveiben híres fiatal poéta
és nevezetes világfi volt, levelet irt Jókai-
nak, amelyen ez a divatos czim ékeskedett:
Tek. Jókai Mór urnak.

Jókait akkor még nagyon felboszan-
totta ez a levél s rögtön felelt Tóth Lőrincz-
nek, megírván, hogy régi magyar nemes em-
ber ő, nem pedig szerecsen, senki őt Mór-
nak ne titulázza. „Ne sajnáld tőlem azt az
icz-et a nevem végén!” — mondta a hori-
tékra pedig szép kalligráfiával ezt a czimet
irta fel:

Tek. Tóth Lőr urnak.

(Jókai szerkesztő definicziója.) Jókai
aki különben az esztergályosságot tanulta, s
nem egyszer dicsekedve mondta a feleségé-
nek, hogy ha ír nem volna, a keze mun-
kájával is el bírná tartani a családját, mint
nagy politikai vállalatok névleges szerkesz-
tője, gyakran érezte a felelősség töviseit.
Jókai egyszer a maga szerkesztői defini-
czióját körülbelül így fogalmazta meg mun-
katársai előtt:

— Annyi közöm van nekem ti hozzá-
tok, mint a fűszeres bolt elé czimerül pin-
gált vadembernek: hozzátartozik ugyan a
bolthoz az is, de se a bolt nem az övé, se
a boltban nincsen soha.

(Jókai pénzt csinál.) Egyszer a Ré-
vai-féle könyvkereskedésben találja Jókait
egy író, amint íróasztalánál ül, tollal a ke-
zében.

— Mit csinálsz Mórincz bácsi?

— Pénzt — felelte kurtán.

— Taníts meg engem is, Mórincz bácsi.

— No azt ugyan ne tanuld meg tőlem,
s mutatta hamiskás mosolylyal, hogy váltó-
kat ir alá, úgy csinálja a pénzt.

(Jókai nótája.) Visi Imrének volt egy-
szer párbaja, párbaj után pedig áldomást
ittak, hoi a segédeken kívül ott volt Jókai
Mór, Hegedüs Sándor, Freckay János és
Odry Lehel. A vacsoránál, engedve Jókai
kérésének, Odry dalra gyujtott. Egyszer csak
azt mondja neki Jókai: „Mind szép ez
öcsém, de hát tudod-e az én nótámat?” s
megmondta Odrynak, melyik az ő nótája.
Odry legnagyobb sajnálatára kénytelen volt

persze megvan a következménye: a vasutasok között észlelhető **általános elégtelenség.** Ennek kifejezője az a **Nyílt levél** is, melyet az ellenzéki pártokhoz intéztek „**Az üldözött vasutasok**” aláírással. Keserűségtől forrnak a panaszos sorok afölött, hogy az ügyük még mindig bizonytalan, csak az üldözöttest érzik. Panaszkodnak a kormány ellen és **kérik a pártokat, hogy váltsák be ígéretüket, amelyet tettek.**

Nincsen büncselekmény.

Az aradi állomáson is egész nap folytatta a nyomozást Szcsepkovszky Teofil rendőrségédtiszt, kihallgatva a fűtőház összes személyzetét. Fényes Kálmán fűtőházi főnök is jelen volt a kihallgatáson, melyet a fűtőház iroda-helyiségében ejtettek meg. A legfontosabb kérdés, mit a kihallgatott mozdonyvezetőkhez intéztek:

Hol volt huszadikán?

Erre helyezték a fősúlyt. Említettük, hogy Ludwigh máv. elnökgazgató táviratilag utasította az üzletvezetőséget, hogy ha a vasutasok ellen folytatott nyomozás büncselekményt derítene fel, úgy ezt neki esetéről-esetre táviratilag jelentse.

Aradon ilyen büncselekményt eddig egyetlen egyet sem derített ki a nyomozás, mert nem is történt. Az összes kihallgatottak vallomásaiból egyéb nem derült, ki, mint hogy **együttesen sztrájkba léptek, a szolgálat megtagadása pedig nem büncselekmény, hanem legföljebb csak fegyelmi vétség.** Ambar ebben az esetben fegyelmi eljárásnak nincsen se helye, se értelme. Ludwigh ur tehát hiába várja a jelentést Aradról.

Országgyűlés.

Eredeti tudósításunk.

Kíváncsian várják Lukács László exposéját. Az utolsó talán, amelyet ez a pénzügyminiszter terjeszt a ház elé. Mert bizonyos, hogy Lukács László bucsuzik a tárczájától és mai beszédje számokba kottázott hatyudal. Az ülést megnyitása előtt megint titkos tanács volt Rákóczy hazaszállításáról. Tisza, Thaly, Perczel, Feilitsch, Szentiványi vettek részt a tanácskozáson. Szó esett expatriális törvény valamelyes megtekintéséről. Ennek a módjain gondolkodtak s hogy rábukkantak-e az igazságra, azt is a tilok szövege fűdi.

kijelenteni, hogy ezt a nótát ő nem tudja. „Megálljatok” mond Jókai — majd eldalolom hát én. És akkor aztán, mint ő maga mondta, kiállt a közepre s szívhez szóló, érczes hangon elénekelté ezt a nótát:

„Korcsmárosné, nekem halat süssék kend,
Az asztalra citrónos bort tegyétek kend,
Az ajtóba istrázsát állítsék kend,
Ha zsandár jó, hiradással legyék kend.”

(Jókai és Arany.) Jókait Arany Jánoshoz gyöngéd barátság fűzte. Nem volt az olyan meleg, mint Petőfi és Arany barátsága, de felhőtlen és sirig tartó. Csakhogy nagyon ritkán látogatták meg egymást: huszonöt év alatt kétszer vizitelt Jókai Arany-nál. Egyszer meglátogatta Aranyt nagykorúsi tanár korában. — Arany azzal a biztatással csalta el Körösré, hogy az ő kis leánya, Juliska, az „Örmény és családja” című humorisztikus novellájából vigjátékot csinált és azt maga el is játszotta. Jókait elragadta a szép kis Juliska előadása. Az ötféle szerepet, mely a darabban van, oly kedvesen játszotta, hogy megenni való volt. Különösen a vén Gerguczot, a maga ráczos kiejtésével,

Perczel Dezső elnök most, hogy a ház megalakult, inditványozza, hogy a képviselőház Jókai Mór elhunytán jegyzőkönyvben adjon részvétének kifejezést. (Általános helyeslés.) Majd bemutatja Csanádvármegye feliratát arról, hogy a királyi kabinetiroda németül levelez.

Madarász József sajnálja, hogy olyan dolog, hogy a kabinetiroda németül levelez, megeshetik.

Tisza István gróf kormányelnök kijelenti, hogy a dolognak utána járt és kisült, hogy a könyöradományi ügyekben német blankettát hasznalt a kabinetiroda. Intézkedett, hogy a jövőben ez is magyar nyelven legyen. (Általános helyeslés.)

Madarász József kijelenti, hogy ez teljesen megnyugtatója.

Tisza István gróf határozati javaslatot terjeszt be a kvóta megállapításáról és egy jelentést nyújt be az 1903. évi IV-ik évnegyedről szóló költségvetési eltérésekről.

Elnök javasolja, hogy előbb a pénzügyminiszter terjessze elő exposéját és csak azután ejtsék meg a bizottsági választásokat.

A ház úgy határoz.

A Lukács László hatyudala.

Lukács László pénzügyminiszter áll most fel, hogy előterjessze exposéját.

Az 1902. évi költségvetési törvény 187.000 koronában állapította meg a többletet, a zárszámadás szerint 1.458.000 koronában haladta meg a bevétel a kiadást, a tényleges eredmény valamivel még kedvezőbb volt, noha a kormány nem vette föl a 32 millió kölcsönt, amelyre a törvény felhatalmazta és amelyet költségvetésen kívül vehetett volna fel. Az állam nemcsak eleget tett minden köteletségének, hanem 6.400.000 korona bevételi fölösleg mutatkozott és a pénztári eredmény 29 millióval volt kedvezőbb, mint az előirányzat. A rendes kezelésnél 39 millióval volt kedvezőbb az eredmény az előirányzatnál és ezt az óvatos praeli mináknak lehet köszönni. Hogy a pénztári fölöslegre pedig nagy szükség van, azt megmutatta a törvényen kívüli állapot, mikor ez tette lehetővé az államháztartást. Előre jelezheti, hogy az 1903-as zárszámadás nem lesz oly kedvező mint az 1902-ik. Az ex-lexben adóban és jogilletékben 51 millióval kevesebb folyt be.

Hogy ez a nagy visszaesés meg nem rendítette államháztartásunkat, köszönhetjük ezt a pénztári készleteknek, a jó termésnek és a buza jó árának. Az 1902. évi költség-előirányzatban nagy az emelkedés és már a

a ki a Mincukát „aranyus leányom“-nak szólítja. Attól fogva, ha összejött Aranyval, nem is kérdezte másképpen, mint hogy: „mit csinál a szép kis Mincuska?” Másodszori látogatása huszonöt év múlva történt, mikor Arany megírta „Toldi szerelmé“-t. Jókai fölkereste üdvözlő levelével, a melyre Arany kedvesen válaszolt, beszélt benne Jókainak a muzsákhöz való viszonyáról s hogy előbb megöszül a parókája, mint annak vége lesz. Jókai azután a Petőfi-Társaság tisztelegő küldöttségét vezette hozzá. A mint benyitott az ajtaján, ott állt előtte megint az „aranyus leányom“, a szép Mincuska. De nem ő volt az, hanem a „kis idegen“, a szép Juliska leánya. — Minden dikezió ki ment a fejéből, nem tudott Aranynak semmiféle felkészítőt mondani.

— Látod, mondta neki, olyan régen nem láttuk egymást, hogy még azt sem tudod, hogy már csakugyan megöszült a parókám is.

— Azért irtam a levelemben a parókádról, mert tudtam, hogy így hiúságból nem adod ki az ujságban.

rendes kiadások is abnormis emelkedést mutatnak. Tömegek új költség haramlik az új törvények és törvényjavaslatok révén az államháztartásra, melyek közt az államvasuti alkalmazottak számára 4.788.000 korona van fölvéve. A miniszter ezután ismertette a költségvetés főbb tételeit.

Kétségtelen, ugymond ezután, hogy a közel jövőben oly nagy mértékben fognak szaporodni a kiadások, hogy azokat a mai bevételekből fedezni nem lehet. Szerencse még, hogy általános gazdasági fellendülés kezdetén vagyunk, a melynek érdekében sietnünk kell a kiegyezés és a kereskedelmi szerződések megkötésével. Sajnos azonban, hogy nem lehet nagyon a gazdasági fellendülésben bizni, főleg mikor pozitíve tudjuk, hogy mily kiadások fognak emelkedni. Gondoskodni kell tehát a bevételek szaporításáról. Azon a forduló ponton, a melyhez már eljutottunk, kéri a képviselőházat, hogy az államháztartás egyensúlya fentartására irányuló törekvésben a kormányt támogassa.

Nyíri Sándor több rendbeli jelentést terjesztett be, a mire szünet következett.

Szünet után.

Szünet után megválasztották a bizottságok tagjait és ezen választások eredményét ma hirdetik ki.

A delegátusokat fogják megválasztani és a jegyzőkre vonatkozó törvényjavaslat is tárgyalás alá kerül.

Mi az ujság?

Gyilkos primadonna. Firenzéből rettenes dolgot irnak egy bécsi lapnak, oly borzalmasat, hogy rémregényben valószínűleg tartanók: Firenze egyik menedékházának régóta lakója volt a hetven éves Buti Julia, a ki sokszor leitta magát és sok gondot okozott apóloinak. Áprilisban kitört rajta a delirium tremens s bevitték a gyógyíthatatlanok kórházába. Oda akarták vinni szegényes czókmókjait is, előbb azonban átnezték a holmiját s egy fekete utilábadában teljesen mumiává száradt női holttestet találtak. A borzalmas leletet megvizsgáló orvosok azt mondják, hogy több évtizede feketik a lábában. A törvényszéki vizsgáló bíró nyomban felkereste Buti Juliát a kórházban, de a vén asszony már oly hűlye, hogy értelmes feleletet nem lehet belőle kivenni. Buti Julia ötven évvel ezelőtt Firenzében a toszkánai nagyhercegi udvari színháznak első énekesnője s ünnepezt szépsége volt. Egy fiatal milánói énekesnő azonban veszedelmes versenytársa volt. A milánói leány nemsokára eltűnt, s senkisé tudta, hogy hová lett. Buti Julia később Giovanni Grande híres milánói vésnökhez ment nőül, a ki azonban csakhamar elhunyt. Azt hiszik, hogy Buti Julia a vetélytársnőjét megölte s ennek a holttestét tartogatta a lábában évtizedeken keresztül. A vizsgálat folyik, de nagyon nehezen, mert Buti Julia a sok ivástól már egészen elhűlyült.

Egy nagyváradi hadnagy tragédiája. Vasárnap este a budapesti főkapitányságnál bejelentették, hogy Szeremley Ákos 24 éves, beszercei születésű honvédhadnagy hosszabb idő óta eltűnt Budapestről. A fiatal hadnagy előkelő nemesi családból származik, felebbvalói nagyon szerették, mert jó katona volt. Már hosszabb ideje buskomorra lett, a mi feltűnt Szeremley bajtársainak. Kérdezték is tőle ennek okát, de nem mondta meg. Április 29-én levelet irt a parancsnokságnak, melyben bejelentette tisztí rangjáról való lemondását. Az elintézt be sem várva, világgá ment. Azt mondják, hogy valami szerelmi história rejlik az ügy mögött. A hadnagy deli külsejű fiatalember, beszél magyarul, németül és francziául. Eltűnésekor huszárhadnagyi egyen-

ruha volt rajta. Az eltűnt hadnagy két év előtt ment el Nagyváradról. Ott szolgált a 4. honvédegyezrednél s rokonszenves, urimodora, kedves egyénisége folytán szeretették privát társaságokban is.

A férj tűzhalála. A Nagyvárad mellett fekvő Szent-János község lakóit titokzatos eset tartja izgalomban. Tegnap délelőtt megégett a falu egyik gazdája, Király József. Olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy hamarosan kiadta a lelkét. A haláleset gyanus, mert Király József közvetlen a katasztrófa előtt veszett össze a feleségével, a kit kikergetett a házból. Tehát vagy maga emésztette el magát, vagy valami más volt tragédiájának oka. A veszekedés után szalmát vitt be az udvarról a konyhába, ennek lángja mellett kenyeret akart magának pirítani. Pár perczel később már élő fáklia gyanánt szaladgált a konyhában. A szerencsétlenséget leánya vette észre, aki kétségbeesve riasztotta fel a szomszédokat. Mire azonban segítség érkezett, Király József már halott volt.

Egy sírföliirat. Biharfélegyházán meghalt Szabó Balázs öreg földesgazda. A felesége ezt iratta a derék ember fejéjére:

Itt nyugszik
SZABÓ BALÁZS
született Nyüveden, meghalt
hasrágásban,
utolsó posta Bihar,

A báróné nyakéke. Budapestről írják: A dús vöröshaju báróné, a ki az Ujvilág-utcában lakik és egyképp híres a bátyjáról meg a cigányairól megint beszéltet magáról. Ez alkalommal, nem mint galáns asszony szerepel, hanem mint — alperes. Az ékszerésze ugyanis beperelte egy tizezer koronás nyakék erejéig, a melyet a báróné nem hajlandó megfizetni. A per átment már minden fórumon s tegnap már meg is jelent egy hirdetés, mely május 11-re árverést hirdet a báróné Ujvilág-utca 9 szám alatti lakásában. A dolognak pikáns háttéré is van. Az tudniillik, hogy a báróné egyáltalán nem is látta és nem is rendelte meg az ékszereket. Valamelyik könyvelő barátjának a stiklize az egész dolog, akit azonban nem akart bajba hozni a báróné s épp ezért az ékszerész bórén keresztül akart menekülni a fizetés alól.

Egyházak és iskolák.

Áldozó csőtörtőki istentiszteletek. A reformátusoknál a nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán, kistemplomban Harsányi Pál szénior, újtemplomban Szele György lelk. Ispótyban Jánosi Zoltán, Csapókerben Kovács János felügyelő prédikálnak. A homokkertben szokott időben szintén lesz istentisztelet.

Vizsgák az akadémián. A debreczeni ev. ref. akadémia igazgatósága az idei alap ér párbeszédi vizsgák határidejét már megállapította. E megállapítás szerint: A colloquiumok úgy a theologiai, mint a jogakadémián az illető tanárok rendes óráin és tantermeiben június 15-én kezdődnek. A jogi alapvizsgálatokra június 13-án déli egy óráig

kell jelentkezni; a vizsgálati napok kitűzéséről a jogakadémiai tanárkar, a jogakadémiai dékáni hivatal utján külön kiírásban intézkedik. Az államvizsgálatok kitűzése június hóban is a jelentkezések szerint fog történni.

Ünnepély a főiskolában. A főisk. Énekkar f. hó 11-én szerdán d. u. 5 órakor évfordulati ünnepet tart néh. *Egri Dobra István* és neje *Horváth Kovács Zsuzsanna* kegyes alapítóinak emlékezetére, a következő műsorral: 1. Sz. Nagy Károly, Gyászének. 2. Megnyitó beszéd, tartja Csiky Lajos, a főisk. énekkar felügyelőtanára. 3. A jutalmazottak megnevezése. 4. Doppler. Nép-dalok. 5. Sztójánovics, Borda. 6. Szavaltat tartja Baróthy István th. 7. Zichy Géza gr. Kuru-czok kara. — Az ünnepély nyilvános. Külön meghívót nem bocsátanak ki.

Társas-élet.

(A „kis Dobra.” — Jókai a pásztorok között.)

A mult héten még beszéltem azzal a kis theologussal, a ki a nagyerdőben agyonlőtte magát és a ki a kórházi halottas szobában fekszik véresen.

Igénytelen, de igen rokonszenves szelid, kékszemű fiatal emberke volt a magyar ruhás „kis Dobra”, csakugyan a pajtásai is így nevezték... Akkor még arról beszélt egyik társával, hogy közelebb mulatságot rendeznek a — falun! A pajtásokat is kihívja.

Kékszemű szegény kis fiu! Ugy lehet, hogy már akkor a haláltáncra gondolt a kis Dobra.

A Borsos Kata cég üzleti nagy áruablakába a néhai Jókai Móricznak egy érdekes képe van kitéve. A kép a Gondy és Egey cég felvétele. Még 1890-ből származik, a mikor Jókai a Hortobágyon járt.

Azt a csárda előtti jelenetet ábrázolja, midőn Jókai a hosszú nyaku üvegekkel megpakott kecskelabu asztalnál a pásztorokkal mulatozik. Több cifraszűrös pásztor ül mellette és a félszemű Rimóczi pedig az eredeti magyar nótáit huzza, dalolgatja a me-rengő-költő fülébe. Az a nevezetes nádudvari Rimóczi ez, aki hegedülni, énekelni és tánczolni szokott — egyszerre...

Vajon a hortobágyi pásztorokhoz eljutott-e most nagy költő barátjoknak a halálhíre?

UJDONSÁGOK.

Amerikai párbaj áldozata.

(Az öngyilkos theologus.)

Megrendítő eset történt kedden délben. A debreczeni ev. ref. főiskola egyik tehetséges növendéke, *Dobra Jenő* II. éves hittan-hallgató öngyilkossá lett. Jól talált. Az ostoba ólomgolyó kioltotta életét, amely oly szép reményekkel kecsegtette. Huszonkét esztendő volt csak, egészséges, életerős Pap akart lenni, az Isten szolgája és öngyilkosságot követett el.

Valami észbomlasztó rejtély van az öngyilkossága mögött. Papnövendék létére párbajt vívott. A párbaj nevei közt is a legundorítóbbat: *amerikai párbajt*, amelyet a lovagias feltölgás is kiküszöbölt az elégtételadás és vétel formái közül.

Vigkedvű, mulatósi fiu volt pedig. Szerette a bort, a cigányt és barátait, akik még az öngyilkossága előtt sem sejtették, hogy az utolsó útjára készen áll.

Bizonyos, hogy a lelki egyensúlyát teljesen elvesztette. A barátaihoz intézett levele erre vall. Azt írja, hogy *nincs feltámadás*, majd azt, hogy szelleme vissza-visz-

szajár közéjük, sőt felhívja őket, hogy idézzék és *ő meg fog jelenni*, ha lehet.

Az öngyilkosság.

Délután 1 óra tájban a nagyerdőn bolyongott *Dobra Jenő*. *Balogh Miklós* és *Szathmáry Ferencz* diák-társai találtak és beszéltek is vele. A fiatal diák levert és szomorú volt, majd elbucszván tőlök, nekivágott az erdőnek.

Nemsokára lövés dőreje hangzott el. Tompán, szomorúan. A hang irányában, hatalmas fa tövében megtalálták az öngyilkost. Néhányat vonaglott még a szerencsétlen. Orvosért futottak rögtön és dr. *Balkányi* kide orvos, aki kint lakik a nagyerdőn, gyorsan meg is jelent, de már nem segíthetett rajta.

Az öngyilkosság színhelyén *Mihályi István* rendőrfelügyelő és dr. *Szentpály Béni* kerületi orvos jelentek meg, de akkorra már meghalt. Holttestét a közkörház halottas kamrájába szállították.

Az öngyilkos hagyatéka.

Az öngyilkosságot kétségtelenül megállapította a vizsgálat. Az öngyilkos személyazonosságát *Balogh Miklós* és *Szathmáry Ferencz* diák-társai igazolták.

Zsebében 5 zárt és 1 nyitott levelet találtak. A börtárczájában 96 fillér készpénzt és 5763 számú zálogjegy volt, a zsebeiből bajuszkéfe, kézi tükör, zsebkés és tíz darab revolvergolyó került elő.

Az öngyilkosnak a barátaihoz intézett levele a következő:

Barátaimhoz.

Szeretett barátaim!

Midőn ezt olvassátok, én már halott vagyok. El kell mennem jobb házába, hol már semmi se fáj, ahol boldog az ember, csendes és nyugodt.

Oh nyomorult az élet. Ma vigadunk, holnap sirunk, ma nevetünk, holnap zokogunk.

Ilyen voltam én is. De jött egy gyerekes dolog, *amerikai párbaj*, ma a végső nap és így végem.

Lehet hamar elfeledtek, de szellemem el-eljön hozzátok, hogy megnevetessen titeket. Óh nem értitek ti azt mi az a halál. Boldog álom, mely örökké tart, *hiszen nincs föltámadás*.

Oly hívogató e szó, oly kedvesen int. Megyek már, sietek. *Tanuljatok, dolgozzatok, csak amerikai párbajt ne vivjatok*. Ez nagy számárság. Haladjatok a pályán rendületlenül előre. Küzdjétek, míg én álmodok. Egy ólom és a szív megszünt dobogni, — óh könnyen adják a halált. Nehogy valaki sajnáljon közületek engem, hiszen boldog vagyok, már meghalok.

Fáj itt hagynom, kiket szerettem, *de itt kell hagynom*. Mulassátok, míg én hallgatok, énekeljétek el a síromon e dalt, amit szerettem:

„De ki tudnám panaszolni magamat...”

Igyatok néha az én egészségemre is, én már úgy sem ihatok. Ha néha

este szobákba ültök, eljövök egyenkint hozzátok. *Idézzetek fel és ha lehet, megjelenik szellemem.*

És most Isten véletem.

Tandem felix.

Ölel mindnyájotokat szerető barátok

Dobra Jenő.

Még öt levél.

Az a levél, melyet barátaihoz intézett, nyitott volt. De találtak még nála öt lezárt levelet, amelyeknek czimel a következők:

ő nagysága

özvegy Dobra Károlyné urasszonynak
Hajduszoboszló.

ő nagysága

özvegy Veres Kálmánné urnőnek
Helyben.

Tiszteletes Kun Szabó Gyula

III. éves theologus

Helyben.

Tiszteletes Erdei Károly

III. éves theologus

Helyben.

ő nagysága

Fodor Irmuska urleánynak

Zilah.

Hogy mit tartalmaznak ezek a levelek, nem tudni, mert a rendőrség még nem kézbesítette a címzetteknek. Bucsusorok lesznek bizonyosan. Aligha fognak bevilágítani e sötét történetbe, amelynek titka: *ki az a czudar, aki az amerikai párbaj vivására kényszerítette a boldogtalant?*

Tisztességes ember nem lehet, az bizonyos. Másként a halálba nem kergette volna e szegény gyerekmert, özvegy édes anyjának szemefényét, jövődő támazát. A boszuja betelt, a néma halott nem emel vádat ellene. A sötét titok fátyolát az áldozat nem lebbentette föl és a nyomorult gyilkos itt lappang a tisztességes társadalomban, amely nem látja kezén a vérfoltokat.

Az özvegy édes anyja.

Délután értesítette rövid táviratban a debreczeni rendőrség a hajduszoboszlói hatóságot Dobra Jenő öngyilkosságáról, hogy lehetőleg kíméletesen értesítsék özvegy édesanyját a fia szomorú végéről.

Mikor a szegény anyja megtudta, hogy mi történt, elájult, de azután magához térve, a legközelebbi vonattal bejött Debreczenbe.

Szivet tépő a szegény anyja fájdalma és attól tarthatni, hogy ő is áldozata lesz a szivtelen gyilkosnak, a ki a fiát megölte.

Nyomozás a gyilkos után.

Ez a fölháborító eset foglalkoztatja az egész várost. Nagy megdöbbenést keltett az öngyilkosság híre mindenütt, de kivált a főiskolán, ahol mindenki ösmerte a vidám ifjút, akinek szerdán délután szavalni kellett volna a főiskolai énekkar alapítóinak, Egri Dobray István és neje, Horváth Kovács Zsuzsanna emlékére rendezett ünnepélyen. A kiadott műsoron még szerepel a neve, de az ünnepélyen már nem szerepelhet.

Mint értesülünk, már nyomában vannak a szerencsétlen ifjú kegyetlen gyilkosának. A barátai mondják, hogy irt neki leveleket ajánlottan, táviratozott neki, *kedden délelőtt kétszer is*, de úgy látszik, a gyilkos nem válaszolt, nem mentette meg a fiatal életet.

Hivatalosan is megindították a gyilkos ellen a nyomozást, akit öngyilkosságra való felbujtásért vonnak felelősségre. Ez a büntetés is csekély azonban, a legméltóbb volna a szintén amerikai eredetű: lynch.

— **Az OMKE. szervezkedése.** Vették a következő sorokat: Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület május 22-én pünkösd vasárnapján tartja közgyűlését Budapesten. Ez alkalomra a közgyűlésen résztvevők vasuti jegy-kedvezményben részesülnek. E gyűlésen választják meg az Országos egyesület elnökét, tisztkarát és választmányát. Ugyanazon nap lesz a választmány első szervezkedő ülése. A közgyűlésen részt fog venni a kormány képviselője is, valamint a főbb hatóságok, közgazdasági intézmények küldöttei is. Az OMKE debreczeni szervezői buzgó munkát végeznek a hajdumegyei kerület érdekében. A napokban megkezdik a taggyűjtésre önként ajánlkozott tekintélyes kereskedők körútjait. *Ajánljuk őket oly szives fogadtatásba, amilyen készséggel áldozzák idejüket és munkájukat a közérdek szolgálatára.* A hajdumegyei kerületnek formális megalakulását kimondó közgyűlése végleges megállapodás szerint június 12-én lesz. Megjelennek Budapestről az országos egyesülés elnöke és több előkelő tagja is. Vidékről is nagy az érdeklődés. A május 22-iki közgyűlésre felutazók részére a jegykedvezmények a következők: oda—vissza II. osztályu jeggyel I. osztályon, III. osztályu jeggyel II. osztályon; fél III. osztályu jeggyel III. osztályon lehet utazni. Az erre jogosultak jelentkezzenek az OMKE hajdumegyei kerülete ideiglenes irodájában dr. Rác Lajos kamarai fogalmazónál (Piacz-u. 69. sz. I. em.)

— **Ácsmesterek gyűlése.** A debreczeni ácsmesterek f. hó 12-én, áldozócsütörtökön délután 5 órakor gyűlésre jönnek össze az ipartestület kistanácstermében. A vezetőség kéri a mestereket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a gyűlésen.

— **Meghaltak.** Kontrák Juliánna rom. kath. 10 éves, Csurka Juliánna rom. kath. 2 éves, Szondi János ev. ref. 2 éves gyermekek, özv. Mandel Jakabné Nagy Arábia izraelita 68 éves magánzónő.

— **A hordáripár szabályozása.** Végh Gyula rendőrfőkapitány kedden egy, a hordáriparról szóló új szabályzat javaslatát terjesztette a városi tanács elé. A benyújtott javaslat házi kezelésbe kívánja venni a hordáripárt, még pedig olyan módon, hogy biztosíték ellenében személyre szóló engedélyt adnak a vállalkozó hordároknak.

— **Egy művész házassága.** Fényes esküvő volt tegnap. Psenyeczki Nagy Zoltán zenetanár, a kiváló zongora művész és zeneszerző lépett házasságra a bájós Czégely Gizellával. Az eskető-pap Szele György volt. Násznagyként Orosz István képezdei igazgató és Sárváry Gyula dr. főorvos szerepeltek. Az esküvőn résztvettek Balogh Ferencz theologiai tanár nejevel, Kolbenhayer Kálmán törvényszéki bíró nejevel, Uzonyi Géza budapesti királyi alügyész nejevel, valamint a menyasszony és a vőlegény családjának tagjai.

— **Nadányi Miklós temetése.** Óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra Nadányi Miklós biharmegyei föld-birtokos tetemeit, a váradi Szaniszló-utcza házából. A gyászház udvara megtelt Nagyvárad közéletének legelőkelőbb férfiával. Testületesleg képviseltette magát Biharvármegye törvényhatósági bizottsága is, melynek az elhunyt tevékeny, tiszteletben álló tagja volt. A koporsót teljesen elborították a szebbnél-szebb koszorúk. A gyászszertartást Sulyok István ev. ref. lelkész végezte, ki meghatározó imába foglalta az elhunyt emlékét. A koporsót a vasúthoz vitték s Pusztla-Kovácsiba szállították, a hol a családi sírboltban temették el óriási részvét mellett. Mélyen megindította a közönséget Szele György deb-

reczeni volt bakonszegi lelkész könyörgése és halotti beszéde. A sirnál Biber József az ékesszavu bakonszegi pap bucsuztatta el a megboldogultat.

— **Főispán a város erdőiben.** Az új főispán, Domahidy Elemér ma indul kőruha a város erdőbirtokaira Király Gyula gazdasági tanácsos és Török Gábor erdőmester társaságában. A főispán a város erdőgazdálkodását akarja megősmerni. Hm!

— **Az iskolaszék ülése.** A városi iskolaszék ma, szerdán délután 4 órakor tartja ülését a városháza közgyűlési termében.

— **Az új szervezet és a rendőrség.** A város szervezeti szabályrendeletének átdolgozása most van folyamatban. Az új szervezéssel a rendőrség szervezetének újja szervezése van küszöbön. Végh Gyula főkapitány kedden délután tanácskozott a végett a rendőrkapitányokkal. Nem tudjuk, mit végeztek. Tény azonban, hogy a mai állapot tűrhetetlen. A rendőrség teljesen szétforgácsolódott, van öt hivatala is, de együttműködésre képtelen.

— **Betiltott ujságárusítás.** A budapesti „Kurucz Ujság” utcza elárusítását a hatóság betiltotta. Hogy miért? Nem tudni.

— **Szabadságon.** Varga Emil dr. kerületi orvos 8 napi szabadságot kapott a polgármestől.

— **Közügyek iránt nincs érdeklődés.** A jog és pénzügyi bizottságnak kedden délután kellett volna ülést tartani. Vecsey Imre főjegyző, az elnök néhány tisztviselővel meg is jelent, de a bizottsági tagok távollétükkel tündökölték. Így az ülést nem lehetett megtartani, miért is a bizottság ülést hétfőre kellett halasztani. Szomoruan példázza ez az eset is a közügyek iránti érdeklődést.

— **Kinai elárusító Debreczenben.** A ferdeszemű emberek országából, Sanghajból jött Debreczenbe Chen Chin Feug 18 éves kinai, aki apróbb disztárgyaccak elárusításával foglalkozik. A türethet, bajszatlan képű kinai *kezdeteleges* faragványokat árul *méreg drága áron*. A copfot a kalapja alatt viseli. Konfuce vallásának a hive, már esztendeje nős, a feleségét azonban otthon hagyta Sanghajban, ahol jelenleg magyar-osztrák hadi hajó is horgonyoz. A copfjában fehér bambuszfonál van fonva, ami azt jelenti, hogy árva fiu . . .

— **Husz éves találkozás.** Az 1883/4. évben végzett gazdászok husz évi összejevetelüket tartották az „Arany Bika” külön termében. Az egybegyűltek, kik két évtized előtt mint egészen fiatalon váltak el, kissé megderesedve bár, a régi emlékek felevenítése mellett s a Magyariek zenéjénél a legpezsgősebb hangulatban élvezték a viszontlátás örömeit. Ottan voltak nők: Karácsonyi Zsigmondné, Szabó Jánosné, Ungvári Lászlóné, Ibrányi Miklósné, Basa Józsefné, férfiak a volt tanárok közül: Török Gábor főerdőmester, Czeylik István igazgató, Biró Pál, a volt hallgatók közül: Szabó János, Gajzágó Elemér, Vadász Emil, Csanak János, Darvas Béla, Jurcsek Béla, Hajdu Gyula, Szabó István, Mesteller János, Ibrányi Miklós, Basa József, Ungvári László, s Török Elemér gazdasági intézeti tanár.

— **Az eltűnt tinók.** A nagylétai csendőrség jelenti, hogy gróf Zichy Tivadar uradalmából tíz tinó eltűnt. Az a gyanu, hogy a tolvajok Debreczenbe hajtották a lopott jószágokat.

— **Az elcsipett főispáni kocsi.** A nagymajtényi csendőrség elfogta Domahidy Elemér főispán szökött kocsisát, aki ruhaneműeket is lopott tőle.

— **Tudomásul.** Mint értesülünk Simonffy István ügyvéd irodáját Piacz-utcza 63. sz. a házba helyezte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szilágyi Gusztáv temetésén megjelent n. é. közönséget ezúton fogadja részvételért köszönetemet s egyben — bár szokatlan — tisztelettel tudatom, hogy a Hatvan utca 17. sz. alatt levő fodrász üzletet továbbra is fenntartom s a n. é. közönség b. támogatását kérve. Nyeste Katalin.

— **Talált tárgy.** A rendőrség jelenté: A napokban találtatott egy kézi tárgyonca, mely a rendőrkapitányság bünyügyi osztályánál őriztetik, hol tulajdonosa kellő igazolás után átveheti.

x **A legszebb női készitások,** pénz, szivar és cigarettatárczák; kézi bőrdöök, kofferek, utazási kellékek, ugyszintén a legcsinosabb mennyasszonyi és alkalmi ajándék tárgyak beszerzésére ajánljuk **Mentze Henrik** ujdonságok áruházát Piacz és Szent-Anna-u. sarkán, az olesó szabott ár minden darab árun ki van tüntetve.

x **Gaedicke A.** budapesti kittingó hirtelű cég mai hirdetésere olvasóink figyelmét különösen felhívjuk. E cég szolid üzleti elvei és előzékeny kiszolgálása által kittingó hirtelű tett szert. Az osztályorsjáték legutóbbi húzásánál is a legnagyobb nyerevényeket fizette ki.

TÁVIRATOK.

Köszönet a királynak.

A képviselőház keddi ülése előtt a parlamenti pártok vezető férfiai bizalmas ülést tartottak és elhatározták, hogy azon indítványt terjesztik a képviselőház elé, miszerint a nemzet hálás köszönetét fejezi ki a királynak, a miért a kormányt utasította a Rákóczi hamvainak hazahozatalára.

Ezt a főrendiházzal is közlik. Hirszerint ellenzéki részről szóba került a Rákóczi és társait kitagadó törvény törlése is. És hogy a Rákóczi hamvaival anyjának, Zrinyi Ilonának és nagy Bercesényi Miklósnak a hamvait is hozzák haza.

Nem vesznek részt a delegációban.

A Tisza-korszak sötétsége sűrűsödik, kedvetlenednek a hazafiak. Hirszerint sem Ugron Gábor, sem Apponyi nem szándékoznak részt venni a delegációban; sőt nem lehetetlen, hogy Apponyi a politikától visszavonul. Megutálta közügyeinknek napról-napra növekvő szemétdombját. Nem csodáljuk! A Tisza-féle kakaskáknak és Münnich-féle kappanoknak esik jól ott kapargálni.

Thaly — a királynál.

Thaly Kálmán, a „vén kurucz“, mint tudósítónk jelenti, közelebb az udvari bálón is részt vesz és mint hirtelű kegyet is fog esdeni a királytól. No, nem kereszt irányában, hanem kegyelemért; hogy a király kegyelmezen meg a fogva tartott hazafias katonáknak és a perbe fogott vasutasoknak.

Lukács miniszter lemondása.

Budapesti tudósítónk befejezett ténynek jelenti a Lukács pénzügyminiszter lemondását. A képviselőházban a jövő költségvetésről illetőleg azért is nem nyilatkozott, mert már a királynak is bejelentette lemondását; tehát az utódját illetőleg nem akart kötelezőleg nyilatkozni.

Lukács lemondása után Tisza vállalja magára a pénzügyministerséget és a belügyéséget pedig sógorára, Sándor Jánosra ruhazza át; tehát a sógorság-komaság mégis hasznos atyafiság Tisza István alatt.

Futások a bankkormányzóságért.

Bilinszky lovag, az osztrák-magyar-bank kormányzója tudvalevőleg zsirosabb hivatalra pályázik. De nem kell busulni, hogy

sokáig üresen maradjon a bankkormányzóság, csak magyar részről emlegetnek három jó urat, Lukács Lászlót, Széll Kálmánt és Pópvics pénzügyminiszteri főbasát.

A Kossuth-pártból.

A Kossuth Ferencz pártja az este értekezletet tartott. Két érdekesebb kérdést is vetettek fel. Szóba került ugyanis, hogy mivel a szegedi első kerületben nem jöhet számba a Kossuth-párt, tiltakozni kell a függetlenségi jelölt állítása ellen; mert ez csak a kormány jelöltjét erősíti. A párt inkább Bánffy támogatása.

A többség arra határozta, hogy nem avatkozik bele a szegedi párt belügyébe.

A másik csiklandós kérdés meg az volt, hogy a párthűség ellen vét az, a ki a kormányval bizalmaskodik. Ezt tehát meg kell gátolni, mert gyanút hív ki... E fölözt is napirendre tértek. Nem kell azt olyan komolyan venni!

Ázsiai-háború.

Szorul az oroszok kapczája.

A legújabb jelentések szerint szorul az oroszok kapczája. Nagyon szorul. Ugyanis Korupatkin fővezér azt jelentette Pétervárra, hogy a japánokkal szembeállani elég telen a hadereje, azért visszavonulni kénytelen.

Más jelentések szerint Port-Arturt is elszigetelték a japánok — teljesen. Három vasúti hidat is felrobbantottak. Dalnit is elfoglalták; szóval szorul az oroszok kapczája, nagyon is szorul!

Stanley meghalt.

Az ujságírók egyik kimagasló alakja dőlt ki az élők sorából. Stanley, a viláhehírű afrikai utazó halt meg Londonban. Stanley a newyorki Herald és a londoni Times munkatársa volt és a lapok megbízásából indult neki a legsötétebb Afrikának, hogy Liwingstonet és társait feltalálja. Leirhatatlan szenvedések után sikerült is czélja. Liwingstonet az Uganda környékén feltalálta. Utazásáról könyvet irt, amely a világ minden művelnépének nyelvén megjelent.

Színház.

Bucsuelőadás. Az utolsó előadást meghallgatni s a nyarra való emlékeket szerezni gyűlt be a debreczeni közönség. Zsuffolt ház és Márkus Emilia, — kedves bucsuemlékek a színigazgatónak is, a közönségnek is. És talán kedves emlék a nagy művésznőnek is, aki egy áhitattal ráfigyelő lelkes közönség előtt szórta nagy egyénisége kincseit egy, ha nem is tökéletes, de mindenesetre érdekes női szerep keretében.

Tán maradandóbb emléket hagyott volna ez alkalomból valamely nehezebb fajsúlyu darab, de a türelmetlenül bontakozó tavasz hangulatának s a hosszú és változatos műsor után a maholnap fürdőre vonuló közönség idegességének inkább megfelelt a Szécsi kedvezőleg fogadott vigjátéka: **Utazás az özvegyesség felé.**

Valóban dicsérete a darabnak is, hogy benne a főszerep, a Miss Ellené, ha bár nem mélyebb egyéniség alakítására, de változatosabb indulatok játékára adott alkalmat Márkus Emiliának, mint tegnapi szerepe. A legmodernebb nő a legmodernebb színésztalented alakitásban magasrendű műélvezetet nyújtott.

Derekasan állotta meg mellette helyét szereppárja, (Géza) a mi Patakink.

A tanár ur szerepében sok tapsot csiklandozott ki a karzatból Faragó, bár épen nem volt egybevágó ez a komikum a Márkus komikotragikus magasraemelkedő jelenetével.

A többi szereplőket dicséret illeti. Kedves emlékeket hagytak közönségünkben, rokonszenvünk kíséri őket.

(—r—r—)

Szintársulatunk Nyiregyházán.

A debreczeni szintársulat ma, szerdán reggel 8 órakor utazik Nyiregyházára, ahol este a „Hajduk hadnagya“ kerül színre. A társulat június 16-ig marad Nyiregyházán, ahonnan Máramaros-szigetre megy.

Színházi hírek. Kéretnek a t. egyletek, hogy a színházi utalványokat sziveskedjenek Makónénál Kossuth-utca 29. sz. alatt beváltani.

Törvénykezés.

Elemelt búza. Nagy Ágnes püspökladányi lakos meg a mult év őszén panaszt emelt a rendőrségnél, hogy kamarájából nagyobb mennyiségű buza eltűnt. A megindított vizsgálat Kis Miklós és Karacs Sándor püspökladányi lakosokat találta bűnösöknek. Ez ügyben tegnap volt a főtárgyalás. Kis Miklóst 8, Karacs Sándort 2 hónapi börtönrre ítélte a bíróság. Az ítélet jogerős.

Tolvaj hetes. Rafai János hetes és Ladányi János utczaseprő, valamint ennek felesége, született Pataki Zsuzsánna állottak tegnap a törvényszék előtt. Azzal voltak vádolva, hogy Koncsek Kornél és ifj. Pájer József helybeli kereskedőktől még 1902. év tavaszán nagyobb mennyiségű árut loptak. A vád tényleg beigazolást nyert s a bíróság Rafai Jánost 7 rendbeli orgazdasággért 9 hónapi börtönrre, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, Ladányi Jánost 6 rendbeli orgazdaság és egy rendbeli lopásért 3 hónapi fogházra és egy év hivatalvesztésre, feleségét egy rendbeli orgazdaság és egy rendbeli lopásért 8 napi fogházra ítélte. Mindhárman felebbezték.

Eltűnt libák. Szabó Ferencz egyeki lakos Holló János gazdától libákat lopott, miért a bíróság kedden délelőtt 6 havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Eb ura fakó. Kiss Imre hajdudorogi napszámos, a mult év őszén, egyszer hangosabban talált beszélni, mint szabad lett volna, miért is a rendőr rendreutastotta. A pityókos magyar azonban nem akart nagyobb urat elismerni magánál s félrelökte a hivataloskodó rendőrt. Kedden volt ez ügyben a főtárgyalás s a bíróság Kiss Imrét hatóság elleni erőszak czimén 8 napi elzárással büntette. Az ítélet jogerős.

555/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 227/6. 1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Radó Bertalan részére Beznák Aladár debreczeni lakostól 550 korona tőke, ennek 1904. évi január hó 17. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 98 kor. 80 fillér perköltség erejéig 1903. évi január hó 23-án bíróilag lefoglalt és 912 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi június hó 1-én délután 5 órakor kezdetét veendő és Rákóczy-utca 69. sz. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. évi május hó 5-én

Oláh Géza, birói kiküldött.

Diagnózbőr nyergek, teljes lovagló felszerelések mindenemű utazási cikkek **gyermek koscsik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehéreneműek, kalapok, nyakkendők**, séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárban

Debreczen, városház.

Czipész üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem t. megrendelőimet és a n. é. közönséget, hogy

czipész-üzletemet

Piacz-u. 79. szám alól **Piacz-utca 71. szám alá** II. udvar (Schwarz butorgyáros udvar) **helyeztem át.**

Amidőn eddigi szives pártolásukat megköszönöm, kérem hogy új helyiségemben is méltóztassanak becses megrendeléseikkel felkeresni.

Ezután is (személyes felügyeletem alatt) tartós és csinos munkáért és pontos kiszolgálásért szavatolok.

Vidéki megrendelésnél elég, ha az ócska czipő beküldetik.

Tisztelettel

TÓTH SÁNDOR

czipész

DEBRECZEN, Piacz-utca 71. (II. udvar.)

Konyári Sóstó fürdő

megnyílt május hó 1-én.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszűt, csontvelőlob. összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csúszos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt állanak) és ami fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban része sülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdő igazgatósága.

Klimatikus Szolyva-Hársfalva Hidegviz-gyógyintézet
(Bereg megyében.)

Posta és távirda a fürdő telepen.
(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és sétányok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyúviz és fürdők ez idén újonnan és czélszerűen átalakított sós és fenyőbalegzesi intézet, villany masszázs, természetesen melegtej, juhsavó, mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Járványmentes hely. Gyógyszertár. Állandó fürdőorvos. Ket vendéglő.

Kitűnő ellátás és lakás.

Elsőrendű cigányzene.

GYÓGYJAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária [mocsárláz] gége, hörg és tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lép daganatok, vishólyaghurut, specifikus s görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérébajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór. havi zavaroknál.

Idény: májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szivesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.

Mert ott a 602.000 kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400.000 „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a 100.000 „ „

Mert ott 1-szer a 70.000 „ „

Mert ott 4-szer a 60.000 „ „

Mert ott 3-szor a 30.000 „ „

Mert ott 5-ször a 25.000 „ „

Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztályosorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

1/1, 1/2, 1/4, 1/8 sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 1.50 koronaért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje
BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása czéljából kívánatra szivesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak BUDAPEST.

Sziveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magyar kir. szab. osztályosorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím

Név :
Állás :
Lakhely :
Utolsó posta :

A nem kívánt módosítástól mentesül.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenfeld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Zöld luczerna méterenként hat fillérért kapható Szabó Mihálynál, Köntösgát mellett.

Száraz raktár helyiséget és pinczét keresek a nagytemplom közelében. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Egy csinosan butorozott szoba külön bejáráttal, Széchenyi-utca 27. sz. a. kiadó.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol úgy a legszerűbb, mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltnék.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

A tavaszi és nyári idényre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. **Cosmanosi duchesse szatténok, francia kartonok és batistok, piquék, át-törött fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonal, Creás és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ágy- és asztal terítők, saját készítettű paplanok, harisnyák, keztük** és mindennemű rövid áruk raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

főtér, a nagy tőzsde mellett.

PÜNKÖSDI

vásár leszállított árak mellett

Rózsá

divat áruházában.

Raglanok utazásra angol szövetből, lüsterből, Paletok, Gallérok, Remek kivitelű, díszített női kalapok meg-
lepő választékban, mesés olcsó árban kaphatók.
Blousok fél árban. Napernyők fél árban.

Kiköltözés miatt rendkívül olcsó!

Építkezés miatt nemsokára jelenlegi üzlethelyiségből ki kell költöznöm. Ennélfogva óriási dus raktáramat apasztani vagyok kénytelen. Tisztelettel adom tehát a nagy közönségnek szíves tudomására, hogy ez alkalommal tulsufölt áru raktáramat minden elfogadható áron bocsátom eladásra.

Kartonok már 16 krtól feljebb, óriási választéku nyári színes és fekete; gyászkelmek 25 krtól feljebb. Jó mosó, szintartó Batizok, Zephirek, Kanavászok, Harisnyák, Keztük, Kötények, Ingek, Zsebkendők, Papianok. Kiemelem:

Fejrevaló kendőim

olcsóság és szépség tekintetében minden fajban.

Selyem kendő 65 krtól, Karton 14 krtól feljebb.

Bokréta-kendőim építkezőknek.

Kész szövet-aljak 2 frt 20 krtól, Karton aljak 1 frt 20 krtól, Blouzok 75 krtól feljebb. **Gyermek-, fiu- s leány-ruhák.**

Teljes tisztelettel

STEIN LÁSZLÓ,

vászon-, kézmű-, rövidáru-üzlete, a Kendők királynéjához.

Debreczen, Degenfeld-tér, kenyér-piacz.

Minden elfogadható áron!

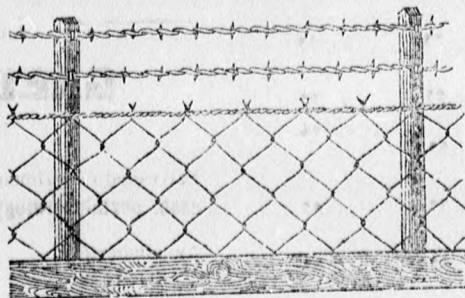
Raktár apasztása miatt!

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felül-mul tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kivánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szíves partfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.